

DEN NORSKE KIRKE

Kirkerådet, Mellomkirkelig råd, Samisk kirkeråd

Høringsinstansene

Dato: 29.03.2012

Vår ref: 11/176-21 HAA

Deres ref:

Høring - Nye Dagens bønn (kollektbønner)

Kirkerådet sender med dette et forslag til nye dagens bønn (kollektbønner) på høring (KR sak 11/12). Dagens bønn inngår som et valgfritt ledd i den nye Ordning for hovedgudstjeneste, og bønnene samsvarer med den nye Tekstboken som ble vedtatt på Kirkemøtet i 2011. Bønnene foreligger i begge målformer og i saksdokumentet redegjøres det for sentrale spørsmål i arbeidet med bønnene. Høringen inngår som del av saksgangen fram til et eventuelt vedtak i Kirkemøtet våren 2013.

I høringsperioden kan menigheter som ønsker det søke biskopen om å få prøve ut bønnene i gudstjenestene, og gjerne gi høringssvar.

Høringsdokumentet munner ut i noen høringsspørsmål (se side 11).

Høringsfristen er satt til **5. juni 2012**. Høringssvar bes sendt elektronisk til post.kirkeradet@kirken.no.

Med vennlig hilsen

Jens-Petter Johnsen
Direktør

Paul Erik Wirgenes
Avdelingsdirektør

Høringsinstanser:

Biskopene

Bispedømmerådene

Det Teologiske fakultet ved Universitetet i Oslo

Det praktisk-teologiske seminar ved Universitetet i Oslo

Det Teologiske Menighetsfakultet

Misjonshøgskolen

Kirkelig utdanningscenter i nord

Norsk Lærerakademi, Bachelor- og masterstudier

Diakonhjemmet Høgskole

Haraldsplass diakonale høgskole

Lovisenberg Diakonale Høgskole

Høyskolen Diakonova

Høgskolen i Staffeldtsgate

Norges Musikkhøgskole

KA Kirkelig arbeidsgiver- og interesseorganisasjon

Den norske kirkes presteforening

Det Norske Diakonforbund

Kateketforeningen – Den norske kirkes undervisningsforbund

Musikernes fellesorganisasjon

Fagforbundet, seksjon kirke, kultur og oppvekst

Fagforbundet TeoLOGene

Kirkeansatte v/ Ola Ytterdahl

Norsk Kvinnelig Teologforening

Norges Kristne Råd

Samarbeidsråd for menighet og misjon (SMM)

Dagen bønn (kollektbønner)

Denne høringen inneholder forslag til nye Dagens bønn (kollektbønner) på bokmål og nynorsk for alle 82 kirkeårs- og temadager, *Dagens bønn* sammenfatter hovedbudskapet for den enkelte kirkeårsdag, i samsvar med ny Tekstbok for Den norske kirke og gir en lovprisning av den treenige Gud. Det foreliggende materiale er utarbeidet av *Nemnd for gudstjenesteliv* (NFG) og vedtatt sendt på høring av Kirkerådet (KR 11/12). Med bønnene følger også en saksorientering og høringsspørsmål.

Etter høringen behandler Kirkerådet saken på ny og sender den til læremessig uttalelse i Bispemøtet. Det legges opp til at Kirkerådet kan legge bønnene fram for vedtak på Kirkemøtet 2013.

Om *dagens bønn*, som er ledd 8 i ny Ordning for hovedgudstjeneste, gjelder følgende bestemmelse: "Dagens bønn kan utelates, få sin plass her, komme i forbindelse med prekenen, eller brukes (først og fremst på høytidsdager) som samlingsbønn." Bønnen innledes med liturgens ord "La oss alle be", og avsluttes med menighetens "Amen".

I det foreliggende forslaget til *dagens bønn* (kollektbønn) er det lagt vekt på at bønnen har en fast og gjenkjennelig struktur, i tråd med det klassiske mønsteret for en kollektbønn:

1. Tiltale til Gud og en nærmere beskrivelse «Gud, du som...»
2. Det vi ber om (innledet med «vi ber deg:»)
3. Bønnens mål/resultat «så vi...»
4. Lovprisning av den treenige Gud.

Bønnen skal angi dagens hovedtema og formidle et teologisk innhold som i sin bredde og konsentrasjon svarer til vår kirkes tro. Det har også vært et mål å gi bønnene et inkluderende språk med varierte uttrykk og bilder i omtalen av Gud.

A. Bakgrunnen for - og arbeidsprosessen med bønnene

Nye dagens bønn (kollektbønner) ble ikke vedtatt av Kirkemøtet i 2011 fordi bønnene ikke forelå på dette tidspunktet. Grunnen til dette var at den tradisjonelle kollektbønnen ikke hørte med som gudstjenesteledd i liturgiforslaget av 2008 og dermed ikke inngikk i det materialet som Kirkerådet sendte på høring i 2009. I stedet var det kommet inn en annen obligatorisk bønn i gudstjenestens innledningsdel: samlingsbønnen.

Flere høringsinstanser, Bispemøtet og Kirkerådet og til sist Kirkemøtet ville imidlertid ha med muligheten til å be en kollektbønn/dagens bønn. En slik bønn setter ord på dagens særpreg for hver av kirkeårsdagene og avsluttes med en lovprisning av den treenige Gud. Kirkerådet gikk allerede i mars 2010 inn for at "Dagens bønn" ble innført som et valgfritt ledd i gudstjenesteordningen og at slike bønner skulle utarbeides til bruk fra 1. søndag i advent 2011 (KR sak 11/10). For ikke å bli forvekslet med det nye gudstjenesteleddet «samlingsbønn», valgte en å kalle det som tradisjonelt omtales som kollektbønn (kollekt=samling), for «dagens bønn», slik bønnen heter bl a i Den evangelisk-lutherska kyrkan i Finland.

I gudstjenesteordningen som Kirkemøtet 2011 vedtok er *dagens bønn* (kollektbønn) ikke et obligatorisk, men et valgfritt ledd. Menighetsrådet avgjør om denne bønnen skal

være med i de ulike typer hovedgudstjenester rådet vedtar. I ordningen står det at bønnen innledes av liturgen med "La oss alle be" og avsluttes med menighetens "Amen".

Bønnen bes (fresies eller messes) av liturgen på samme sted som vi har i dagens ordning, men kan eventuelt brukes i forbindelse med *prekenen*. På *høytidsdager* kan den også være den første bønne som bes i gudstjenesten, og da fungere som *samlingsbønn*, fordi det kan være naturlig å markere dagens særpreg allerede i starten av gudstjenesten på juledag, påskedag, pinsedag og treenighetssøndag (jf. ledd 8 med rubrikker i Ordning for hovedgudstjeneste).

I 1977- liturgien var kollektbønn obligatorisk i høymessen. I økumenisk sammenheng er denne bønne, som knytter forbindelsen mellom gudstjenestens innledningsdel og orddel, snarere regelen enn unntaket. Den bes alltid av liturgen og har en fast og særpreget struktur med en avsluttende lovprisning av den treenige Gud. I liturgiforslaget av 2008 var det mulighet til kun én bønn i gudstjenestens innledningsdel, en *samlingsbønn*, som bes av en medliturg. I ordningen som ble vedtatt på Kirkemøtet 2011, er det i tillegg gitt mulighet til å legge *syndsbekjennelsen*, som alle fresier, til innledningsdelen, og ikke utelukkende i forkant av forbønne. Det er også gitt mulighet til å be en *dagens bønn* (kollektbønn), som liturgen ber, helt til slutt i innledningsdelen. Alternativt kan denne bønne – som nevnt - bes i forbindelse med prekenen, og på høytidsdager fungere som samlingsbønn.

Dette betyr at det kan bli store variasjoner mellom menighetene i utformingen av innledningsdelen, noe som det er gitt veiledning om i kapittel 8 i den nye permene «Gudstjeneste for Den norske kirke». Ordningen gir nå menighetene mulighet til å be kun én bønn i innledningsdelen (samlingsbønne, som er obligatorisk for alle), eller å be to - eller tre bøinner (syndsbekjennelse eller/og dagens bønn).

I saksorienteringen om den nye gudstjenesteordningen til Kirkemøtet i 2010 ble det fremhevet at de nye kollektbønnene skulle ses i nær sammenheng med inkluderende språk. Det videre arbeidet med å finne et inkluderende språk skulle "særlig få sitt nedslag i arbeidet med nye kollektbøinner" (KR 41/10 Hoveddokument, s 13). Dette skulle skje i form av en utvidende metode, hvor nye termer og uttrykk ikke erstatter de tradisjonelle begrepene, men supplerer og varierer tradisjonen. Mangfoldet og rikdommen i måten å tiltale og omtale Gud på skulle styrkes.

Samtidig ble det i saksorienteringen til Kirkemøtet 2010 vist til høringen til liturgiforslaget av 2008, hvor flere etterlyste større grad av tydelighet i treenighetslæren og gudsbenevnelsene.

B. Hva slags kollektbøinner/dagens bønn?

I arbeidet med de nye bønnene ble det lagt vekt på følgende hensyn:

1. En fast og gjenkjennelig klassisk kollektbønnstruktur med følgende ledd:
 - a. En tiltale: *Nådige Gud/Evige Gud/...*
 - b. En nærmere bestemmelse av Gud: *du som lot/ble/kan/.....*
 - c. Det vi ber om (petisjonen), som ofte innledes med ordene «vi ber deg»: *Gi oss/ lær oss/ hjelp oss/styrk oss/...*
 - d. Bønnens mål og ønskede resultat (ikke alltid et eget ledd): *så vi....*

- e. Avsluttende lovprisning av den treenige Gud: *ved Jesus Kristus, som med...*
2. At bønner angir dagens hovedtema i tråd med bibeltekstene for dagen.
3. Et teologisk innhold som i sin bredde og konsentrasjon svarer til vår kirkes tro.
4. Et både gjenkjennelig, fornyende og inkluderende språk.

Historisk sett finnes det to hovedtyper kollektbønner:

1. *Missalekollekt* (missale=messebok, kollekt=samling, oppsummering). Denne var vanlig i middelalderen og er i dag økumenisk mest utbredt. Missalebønnen har sitt faste sted som en sammenfattende og lovprisende avslutning på gudstjenestens innledende del og danner en bro over til gudstjenestens andre del, orddelen, ved å anslå dagens hovedtema. Bønnen fremhever Guds annerledeshet, allmakt og atskilthet fra verden som forutsetning for Guds frelseshandling og komme til verden. Bønnen er relativt kort og konsentrert og inneholder ikke for mange motiver. Luther bygde på denne latinske tradisjonen i sine tyske kollektbønner, men utvidet dem noe og fremhevet visse reformatoriske motiver.
2. *Tekstkollekt*, som Luthers venn Veit Dietrich ble opphavsmann til, har preget kollektbønnetradisjonen i de lutherske kirker, også hos oss. Denne bønner har sitt sted på prekestolen og ble gjerne bedt etter prekenen og *samlet opp* i seg dagens tekster, særlig evangelieteksten. Denne bønner gikk mer inn i selve bibeltekstene for dagen og ble mye mer utførlig enn missalekollekt, gav mer belæring og utdypet i større grad vår situasjon.

Det fremlagte forslaget er i all hovedsak en *missalekollekt*. her angis dagens motiv/tema og bønner peker fram mot og åpner opp for tekstene som leses i gudstjenesten, uten å henvise direkte til dem eller utlegge dem. Den skulle altså ikke være *tekstkollekt*, som mer utførlig lar tekstene som leses prege kollektbønner.

C. Overveielser i NFGs arbeid med dagens bønn

Nemnd for gudstjenesteliv gav i 2011 uttrykk for ønsket om:

primært to varianter av dagens bønn, en enkel og en mer utførlig og klassisk kollektbønn. Om dette ikke er mulig nå, bør en satse på en enkel dagens bønn, hvor avslutningsformuleringene varierer og er vesentlig enklere enn i 1977-liturgien. Noen formuleringer kan være felles i bønnene i samme kirkeårstid, slik som i ELCAs kollektbønner (Evangelical Lutheran Church of America). Språket bør være nokternt, men ivareta bredden i gudsbildet" (NFG sak11/11).

I tråd med innspill i behandlingsprosessen, og overveielser i NFG, har bønnene som Kirkerådet nå sendes på høring blitt en form for «klassiske kollektbønner». De har mye til felles med kollektbønnene i Den amerikansk-lutherske kirke og Den forente evangelisk-lutherske kirke i Tyskland (VELKD). Bønnene er blitt noe kortere og har færre motiver enn kollektbønnene i 1977-liturgien. I likhet med disse bønnene favner de nye bønnene alle dagens tre tekstrekke. Når tekstrekke for dagen ikke har et enhetlig hovedmotiv, er det første rekke som har fått prioritet. Om menighetene skulle ønske å ha en dagens bønn for hver tekstrekke, eller et gjennomsnitt av 2 bønner for hver

kirkeårsdag, er dette noe en eventuelt må komme tilbake til senere.

Det er kanskje ønskelig med to former for *dagens bønn* – “en enkel og en mer utførlig og klassisk kollektbønn”. Et slikt dobbelt sett av kollektbønner som den enkelte prest og menighet kan velge mellom, finner vi i dag i enkelte andre kirkesamfunn, blant annet i Church of England, Church of Scotland, Den forente evangelisk-lutherske kirke i Tyskland, Den danske folkekirke og i Den evangelisk-lutherske kirke i Finland.

En viktig forskjell mellom disse to formene er det avsluttende formularet med lovprisning av den treenige Gud. I den enkle formen forkortes og varieres denne, slik at det tradisjonelle formularet “ ved Jesus Kristus, som med deg og Den hellige ånd lever og råder, én sann Gud, fra evighet til evighet” ikke utgjør en for stor del av hele bønningen. Da kan en i bønningen også utdype bibelteksten mer, slik at den får sterkere karakter av å være en *tekstkollekt*. Den finske kirke har 3 – 4 alternative *dagens bønn* av ulik lengde til hver kirkeårsdag, men bare noen av bønnene har med varianter av den tradisjonelle lovprisningen, og avslutter oftest kun med f eks «I Jesu Kristi navn» eller «Hör oss för din Sons Jesu Kristi skull.»

Noen eksempler på en slik enklere bønn for 1. søndag i faste (samme kirkeårsdag som ovenfor) er følgende bønner:

Almighty God,
your Son Jesus Christ
fasted forty days in the wilderness,
and was tempted as we are but did not sin.
Give us grace to discipline ourselves
in obedience to your Spirit;
and, as you know our weakness,
so may we know your power to save;
through Jesus Christ our Lord.
(*Common Order s. 660, Church of Scotland*)

Her, og i flere andre kirker finner vi denne enkle avslutningen “ved Jesus Kristus, vår Herre”. Samtidig ser vi at i dette siste eksemplet er bønningen rettet mot den “Allmektige Gud” og har en henvisning til Ånden, slik at akkurat denne bønningen også har en treenighetsstruktur.

I den skotske kirken finner vi også en rekke andre bønner for den enkelte kirkeårsdag, som utdyper tekstene og dagens budskap. Her er en kontrastrik bønn for Kristi forklarelsesdag som bes av to medliturger. Dette viser at det ligger et rikt potensial i å utforme ulike former for bønner med utgangspunkt i den enkelte kirkeårsdag:

- a. Lord Jesus Christ,
on the mountain top Peter, James, and John
looked upon the majesty of your glory,
and from the mystery of a cloud
heard a voice declaring you to be God’s Son.
- b. Though we do not live on mountain tops,
grant that we too may glimpse your glory.
In the mundane predictability of our life,
may there be for us moments
when sight gives way to insight,

and the paths of earth
become the road to heaven.

En kortfattet bønn blant de fire alternativene i den finske kirke til dagens bønn for 1. søndag i faste, lyder slik:

Gud,
du vet vad prövning och utsatthet är.
Ondskans alla ansikten har du sett.
Kom med din närhet och kraft
när vi är nära att svika.
Ge oss mod och uthållighet.
Tack för att du inte lämnar oss ensamma.
Bevara våra hjärtan och tankar i dig.
I Jesu Kristi namn.
(*Gudstjänstboken vedtatt i år 2000*)

I begge disse to siste eksemplene finner vi innholdsrike og vakre bønner for den aktuelle kirkeårsdag. De inneholder bilder og metaforer som går inn i den enkelte bibeltekst, slik tekstkollekter gjør. Men for at bønner skal passe sammen med de tekstene som blir lest på den aktuelle søndag, forutsetter dette at det utarbeides flere alternative bønner for den enkelte kirkeårsdag. Det har en ikke hatt mulighet til å gjøre i denne omgang, og har lagt til grunn at hver kirkeårsdag skulle ha kun én bønn.

Det er også viktig at dagens bønn i sin innledningsdel bidrar til å utvide og tydeliggjøre vårt bilde av Gud i hvordan den karakteriserer Gud («nådige Gud» «Livets Gud») og viser til Guds åpenbaring («du som...»). Dette settes sammen med en lovprisning av den treenige Gud i bønnens avslutningsdel. På denne måten blir Gud – og ikke bare den enkelte kirkeårsdag – tema i bønner. Også dette pekte i retning av en klassisk kollektbønn. De to bønnene som er sitert ovenfor avslutter ikke med en lovprisning av den treenige Gud, og bare den ene har et kort avslutningsledd som kan gi signal til når menigheten skal synge «Amen».

Med de ulike former for bønner som finnes i vår nye gudstjenesteordning, vil det være vanskelig å skjelle det ene bønneleddet fra det andre om en gikk over til en bønn i tråd med de siste eksemplene ovenfor. Derfor er det behov for en typisk og klassisk kollektbønn, som ikke kan forveksles med en samlingsbønn eller forbønn eller en annen temabønn for dagen.

Kommentarer til de faste leddene i dagens bønn:

A. Tiltalen til Gud.

De fleste av de 82 bønnene retter tiltalen til Gud (Skaperen) - i tråd med missalebønn-tradisjonen og med hovedformen for kristen bønn hvor vi retter bønner *til* Gud, *ved* Kristus og *i* Ånden. I elleve av bønnene er tiltalen rettet til Kristus (i fastetiden, første del av påsketiden og på Kristi himmelfartsdag), én gang til Ånden (pinsedag) og én gang til «Treenige Gud» (Treenighetssøndag). Denne fordelingen avviker lite fra kollektbønnene som finnes i Gudstjenesteboken (1977).

Bønnene på de fleste høytidsdagene har en lovprisende innledning som markerer dagen på en særskilt måte.

Når det gjelder karakteriseringen av Gud i tiltalen, er det en betydelig større variasjon i dette forslaget enn i Gudstjenesteboken. Det har vært et viktig anliggende å variere tiltalen til Gud.

I Gudstjenesteboken er tiltalen gjennomgående doble bestemmelser som «Allmektige Gud, himmelske Far», «Evide, allmektige Gud», «Herre Gud, himmelske Far», «Vår Herre og Gud». Men også enkeltbestemmelser som «Barmhjertige Gud», «Hellige Gud» og «Himmelske Far» forekommer der.

I det fremlagte forslaget finnes det noen doble bestemmelser som «Trofaste Gud, gode hyrde», «Mektige Gud, frelser og frigjører», «Rettferdige Gud, himmelske Far», «Evide Gud, gledens kilde», «Livets Gud, kirkens Herre», «Allmektige Gud, vår dommer og frelser» og «Allmektige, evige Gud».

Men de mest brukte tiltaleformene er enkeltbestemmelsene: «Hellige Gud», «Nådige Gud», «Evide Gud», «Barmhjertige Gud», «Trofaste Gud» og «Rettferdige Gud». Men så finnes det også karakteriseringer som er inspirert av det gudsbildet som tekstene tegner, som f eks: «Lysets Gud», «Levende Gud», «Gud, vår skaper», «Underets Gud», «Gud vårt håp», «Løftenes Gud», «Profetenes Gud», «Gud, vår frigjører», «Visdommens Gud», «Himmelens og jordens Gud», «Hærskarenes Gud», «Tålmodige Gud», «Gud, vår tilflukt», «Gud, vårt vern i trengsler», «Gud, vår trøster» og «Ydmyke Gud».

Kristus tiltales som: «Jesus Kristus, vår Frelser», «Herre Jesus Kristus» (3 x), «Jesus Kristus, vår frigjører», «Jesus Kristus, Guds lam», «Jesus Kristus, ydmyke konge», «Oppstandne Herre og Frelser», «Oppstandne Jesus» og «Oppstandne Kristus».

Den hellige ånd tiltales på pinsedag med «Hellige Ånd, vår talsmann».

En tiltaleform som særlig har vært drøftet, er tiltalen «Ydmyke Gud» på 4. søndag i adventstiden.

«Ydmyke Gud,
du som steg ned til menneskene
da Jesus ble født av Maria for å tjene oss, vi ber deg:
Lær oss hans sinnelag,
så vi ikke søker vår egen ære og makt,
men overgir oss til din kjærlighet og tjener hverandre, ved Jesus Kristus,
som med deg og Den hellige ånd lever og råder,
én sann Gud, fra evighet til evighet.»

Å bruke ordet «ydmyk» om Kristus er uproblematisk, fordi han «ga avkall på sitt eget, tok på seg tjenerskikkelse og ble mennesker lik» (Fil 2,7) og som selv sier: «for jeg er mild og ydmyk av hjertet» (Matt 11,29). Men er det riktig å si dette om Faderen?

Ordet «ydmyk» brukes ofte i Bibelen om oss mennesker, som skal vise ydmykhet i forhold til Gud. Slik ordet er brukt i denne bønningen, er det knyttet til at Gud sendte sin Sønn til jorden og viste sin ydmykhet ved dette. Må ikke tenkningen om treenigheten føre til at denne egenskapen ved Kristus også er hos Faderen, som elsket verden så høyt

at han var villig til å sende sin enbårne Sønn til verden (jfr Joh 3,16)? kan en spørre. At hele treenigheten viste ydmykhet da Gud ble menneske?

Men om man kan si at Gud er «ydmyk», kan man si at Skaperen «steg ned til menneskene»? Vel, det kan følgende sentrale bibelske utsagn kanskje forstås som: «I det høye og hellige bor jeg og hos den som er knust og nedbøyd i ånden» (Jes 57,15). Likevel vil noen spørre om ordet «ydmyk» bør brukes kun om mennesker og om Jesu menneskelige kvaliteter, men ikke om guddommen. Bruker en dette adjektivet om Gud, må det være viktig at dette da blir en del av det spenningsfylte i gudsbildet, og ikke medfører at Gud dermed ikke (lenger) er allmektig, opphøyd, hellig, dommer og både himmelens og jordens og vår Herre.

B. Den nærmere bestemmelsen av Gud («Du som...»)

Til hver bønn (unntatt pinseften og allehelgensdag) hører det en beskrivende setning som nesten alltid innledes med «du som...». Denne setning beskriver noe ved

a. Guds vesen og handlemåte:

«du som holder tiden i din hånd», «du er en Gud som alltid ser oss», «du som kan gi etter når vi kjemper med deg», «du som kjenner veiene vi går» eller, som oftest,

b. Guds åpenbarte handlinger i verden:

«du som lot din Sønn ofre seg selv for å sone vår skyld», «du som reiste Jesus opp fra graven», «du som sendte evangeliet til frelse for oss».

Ordene er ikke tilfeldig valgt, men er nært knyttet til dagens tekster og karakter. Til sammen gir disse setningene et bilde av Gud, som er et viktig element i bønningen. Her har det vært en målsetning å få fram både bredde og konsentrasjon i det samlede bilde.

D. Det vi ber om («vi ber deg:»)

Innenfor den klassiske kollektbønningen (missalebønningen) kan det være en fare for at selve begjæringsbønningen blir for kort. Utredningen har vært opptatt av å balansere mellom et direkte og et utbroderende bønnespråk. Omskrevet avsnitt

Bønningen innledes ofte med verb som «åpne», «trøst», «la oss», «lær oss», «minn oss», «gi oss», «send oss», «vis oss», «led oss», «hjelp oss», «styrk..», «gjør oss», «opplys», «kall», «vekk oss», «fri oss» og «se til».

Men det kan også være mer spesifikke verb som «gå med oss», «det etter oss», «dys for oss», «forson oss», «forén», «frels oss», «tilgi oss», «lid med oss», «forløs ditt skaperverk» og «form oss».

E. Bønnens mål («så vi..»)

De fleste bønnene munner ut i en formulering som viser målet eller hensikten med det vi ber om. Som oftest skjer dette ved ordene «så vi», men i noen tilfelle er det unødvendig å si akkurat dette, fordi bønningen bærer i seg et mål («la oss.. samles ved ditt bord og bekjenne..», «så knuste hjerter blir hele..», «skap fred og rettferd blant oss», «la oss som gjeterne ved Betlehem knele i undring og tilbe Jesus Kristus»).

I forhold til mange andre kollektbønner er det lagt stor vekt på å uttrykke bønnens

mål, men en kan likevel overveie om bønnens mål noen steder kan styrkes.

F. Den avsluttende lovprisning («som med deg og Den hellige ånd...»)

I de aller fleste bønnene er den avsluttende lovprisning av den treenige Gud nesten identisk med den klassiske lovprisningen i Gudstjenesteboken (1992). En viss forkortning av lovprisningen er gjennomført. Gudstjenestebokens formular er beskåret ved at de ordene som i det følgende er markert i kursiv, er tatt ut:

«ved *din Sønn*, Jesus Kristus, *vår Herre*, som med deg og Den hellige Ånd lever og råder, én sann Gud fra evighet og til evighet».

I bønner som er rettet til Kristus, er Gudstjenestebokens formular endret fra (i kursiv): «du som med *Faderen* og Den hellige ånd...» til (i kursiv): «du som med *din Far* og Den hellige ånd...»

Grunnen til den første forkortningen er å gjøre dette leddet kortere og mindre omstendelig. Det innholdsmessige som går tapt i formularet ved dette: at Kristus er *Guds Sønn* og *vår Herre*, kommer fram på andre måter i bønnene. Den *indre* relasjon mellom Faderen og Sønnen som en mister ved å ta bort ordene «*din Sønn*», er ivaretatt i bønnene som er rettet til Kristus ved at «Faderen» her er endret til «*din Far*», altså Jesu Kristi Far.

Et annet hensyn har vært å gi et kanskje mer inkluderende språk ved å endre «Faderen» til «*din Far*». Når ordene «*vår Herre*» er tatt bort i dette avslutningsformularet, innebærer dette *ikke* at betegnelsen «Herre» for Gud Faderen og for Jesus Kristus er tatt bort fra dagens bønn. Men i forhold til kollektbønnene i Gudstjenesteboken er denne betegnelsen ikke så ofte brukt i det nye forslaget. Selv om gudsbenevnelsene er mer differensierte i det nye forslaget enn tidligere, er det religiøse språket i disse bønnene fortsatt svært gjenkjennelige.

I en tidlig fase ble det vurdert om en skulle forenkle den avsluttende lovprisningen ytterligere ved å ta bort leddet «én sann Gud» og ved å endre ordene «lever og råder» til «lever og virker» for å unngå et ord som kan virke gammeldags. Grunnen til at nemnda gikk bort fra dette, var at lovprisningen da ikke ville ivareta *enheten* i treenigheten, og at det var for svakt å si at Gud «virker» i verden, slik mange krefter virker i vår verden (jfr bl a Matt 28, 18). Ordet «regjerer», som ble brukt i kollektbønnene fra 1918, er heller ikke et godt ord i denne sammenheng, og ordet «rår» mangler poetisk kraft i en slik lovprisning.

Noen kirkeårsdager har en annen avslutning enn den fullstendige lovprisningsformen: Skjærtorsdag avslutter med «ditt måltids dype hemmelighet, nå og alltid og i evighet». Pinsedag avslutter med «Treenige Gud, Fader, Sønn og hellig Ånd, deg være ære i evighet», og Treenighetssøndag avsluttes med «i Faderens og Sønnens og Den hellige ånds navn». I en tidlig arbeidsfase hadde færre av bønnene den fullstendige lovprisningsformen, men nå er det bare disse fem kirkeårsdagene som avslutter med en annen og kortere form.

Høringsspørsmål

1. Under hoveddel Bakgrunn, punkt B, gjengis 4 hovedhensyn som har vært vektlagt i arbeidet med bønnene:
I hvilken grad mener dere at en har lykket med dette i de foreliggende bønnene?
 - I. En fast og gjenkjennelig klassisk kollektbønnstruktur med følgende ledd:
 - a. En tiltale: *Nadige Gud/Evige Gud/...*
 - b. En nærmere bestemmelse av Gud: *du som lot/ble/kan...*
 - c. Det vi ber om (petisjonen), som ofte innledes med ordene «vi ber deg»..
 - d. Bønnens mål og ønskede resultat (ikke alltid et eget ledd): *sa vi...*
 - e. Avsluttende lovprisning av den treenige Gud: *ved Jesus Kristus, som med...*
 - II. At bønnen angir dagens hovedtema i tråd med bibeltekstene for dagen.
 - III. Et teologisk innhold som i sin bredde og konsentrasjon svarer til vår kirkes tro.
 - IV. Et både gjenkjennelig, fomyende og inkluderende språk.
2. Gi gjerne synspunkt på *gudsbildet*, slik det fremkommer ovenfor i punkt a. (tiltalen) og i punkt b. (en nærmere bestemmelse av Gud) i bønnene.
3. Gi gjerne synspunkt på innholdet i det vi *ber om*, jfr. punkt c. og d. i oversikten ovenfor.
4. Gi gjerne synspunkt på formen på *bønnenes avsluttende lovprisning*, jfr. punkt e. i oversikten ovenfor.
5. Mener dere at noen av bønnene *ikke* har et trosinnhold som svarer til vår kirkes tro? Angi gjerne hvilke(n) bønn(er) det gjelder.
6. Det har vært uttrykt ønske om to former for dagens bønn: en enkel og en mer utførlig og klassisk kollektbønn. Mener dere at det (også) er behov for en annen form for dagens bønn enn forslaget gir? I så fall: hvilken?
7. Mener dere at bønnene på *bokmål* - og/eller på *nynorsk* - i hovedsak har
 - a. et *gjenkjennelig* språk?
 - b. et *fornyende* språk?
 - c. et *inkluderende* språk?Gi gjerne en nærmere begrunnelse for svaret og angi målformen det siktes til.
8. Bønnen bes (fresies eller messes) av liturgen på samme sted som vi har i dagens ordning, men kan eventuelt brukes i forbindelse med *prekenen*. På *høytidsdager* kan den også være den første bønnen som bes i gudstjenesten, og da fungere som *samlingsbønn*. Mener dere at bønnene også egner seg til disse to bruksformene?
9. Den nye gudstjenesteordningen inneholder både bønneledd hvor bønnene er vedtatt av Kirkemøtet og bønneledd hvor menigheten selv kan utforme bønnen. *Bør dagens bønn*, når den brukes i innledningsdelen (ledd 8), fortsatt være bønner som er vedtatt av Kirkemøtet etter læremessig uttalelse fra biskopene?
10. Gi gjerne innholdsmessige og språklige kommentarer eller endringsforslag til de enkelte bønnene.

Dagens bønn

Bokmål

1

1. søndag i advent

Nådige Gud,
du som kommer oss i møte for å frelse oss, vi ber deg:
åpne våre sinn for et nådens år,
så knuste hjerter blir hele, undertrykte blir fri
og veien blir ryddet for din Sønn, Jesus Kristus,
som med deg og Den hellige ånd lever og råder,
én sann Gud, fra evighet til evighet.

Amen.

2

2. søndag i advent

Trofaste Gud,
du som har lovet at du aldri vil svikte oss, vi ber deg:
trøst våre engstelige hjerter
så vi kan leve og dø i tillit til dine løfter,
du som ved tidens ende skaper en ny himmel og en ny jord, ved Jesus Kristus,
som med deg og Den hellige ånd lever og råder,
én sann Gud, fra evighet til evighet.

Amen.

3

3. søndag i advent

Gud vårt håp,
du som har gitt oss løftet om ditt rikes komme, vi ber deg:
la livets kilder velle frem, trøst ditt folk
og skap fred og rettferd blant oss, ved Jesus Kristus,
som med deg og Den hellige ånd lever og råder,
én sann Gud, fra evighet til evighet.

Amen.

4

4. søndag i advent

Ydmyke Gud,
du som steg ned til menneskene
da Jesus ble født av Maria for å tjene oss, vi ber deg:
lær oss hans sinnelag,
så vi ikke søker vår egen ære og makt,
men overgir oss til din kjærlighet og tjener deg og hverandre, ved Jesus Kristus,
som med deg og Den hellige ånd lever og råder,
én sann Gud, fra evighet til evighet.

Amen.

5

Julaften

Hellige Gud,
du som lot ditt himmelske lys skinne for gjeterne julenatt på Betlehemsmarken,
vi ber deg:
lys for oss i mørket,
og led oss til det nyfødte barnet i stallen, vår frelser Jesus Kristus,
som med deg og Den hellige ånd lever og råder,
én sann Gud, fra evighet til evighet.
Amen.

6

Julenatt/Ottesang

Nådige Gud,
du som overga din Sønn som et nyfødt barn til vår omsorg, vi ber deg:
la oss som Maria og Josef ta imot Jesus og elske ham trofast,
han som med deg og Den hellige ånd lever og råder,
én sann Gud, fra evighet til evighet.
Amen.

7

Juledag

Velsignet være du, Gud! Hos deg er livets kilde.
Du som lot Ordet bli menneske og ta bolig iblant oss, vi ber deg:
la oss som gjeterne ved Betlehem knele i undring og tilbe Jesus Kristus,
som med deg og Den hellige ånd lever og råder,
én sann Gud, fra evighet til evighet.
Amen.

8

Stefanusdag / 2. juledag

Hellige Gud,
du som ble menneske for å bære verdens lidelse,
vi takker deg for martyrene som ga livet for evangeliets skyld, og ber deg:
gi din kirke mot til å forkynne ditt budskap til alle folkeslag,
og styrk dem som blir forfulgt for sitt vitnesbyrd om Jesus Kristus,
som med deg og Den hellige ånd lever og råder,
én sann Gud, fra evighet til evighet.
Amen.

9

Romjulssøndag

Nådige Gud
du som ble menneskebarn på flukt fra vold og grusomhet, vi ber deg:
trøst alle dine barn som en barmhjertig mor,
og la oss som Anna og Simeon i tempelet ta imot Jesus Kristus med glede og takk,
han som med deg og Den hellige ånd lever og råder,
én sann Gud, fra evighet til evighet.
Amen.

10

Nyttårsaften

Evige Gud,
du som holder tiden i din hånd, vi ber deg:
bli hos oss når året skifter, og gi oss fremtid og håp
så vi kan leve og dø i tillit til Jesus Kristus,
som med deg og Den hellige ånd lever og råder,
én sann Gud, fra evighet til evighet.

Amen.

11

Nyttårsdag / Jesu navnedag

Barmhjertige Gud,
du som gir frelse og fred i Jesu navn, vi ber deg:
gå med oss inn i det nye året, og la din velsignelse lyse over oss.
Gi oss tro så vi kan bekjenne ditt hellige navn i Jesus Kristus,
som med deg og Den hellige ånd lever og råder,
én sann Gud, fra evighet til evighet.

Amen.

12

Kristi åpenbaringsdag

Lysets Gud,
du som lot stjernen vise vei til Betlehem, vi ber deg:
lys for oss på veien vi skal gå, og la alle folkeslag se din herlighet.
La oss som vismennene juble av glede over frelsen i Jesus Kristus,
han som med deg og Den hellige ånd lever og råder,
én sann Gud, fra evighet til evighet.

Amen.

13

2. s. i åpenbaringstiden

Himmelens og jordens skaper,
du som lot din elskede Sønn bli døpt for å bære våre synder, vi ber deg:
gi oss den frelse du har åpenbart for verden gjennom Jesus Kristus,
som med deg og Den hellige ånd lever og råder,
én sann Gud, fra evighet til evighet.

Amen.

14

3. s. i åpenbaringstiden

Levende Gud,
du som byr oss å drikke av livets kilde, vi ber deg:
gjør oss tørste etter det du vil gi oss
så vi tilber deg i ånd og sannhet ved Jesus Kristus,
som med deg og Den hellige ånd lever og råder,
én sann Gud, fra evighet til evighet.

Amen.

15

4. s. i åpenbaringstiden

Mektige Gud, frelser og frigjører,
du som kom for å løse de bundne og gjøre de blinde seende, vi ber deg:
ha barmhjertighet med oss når vi roper til deg i vår nød,
så vi kan sette vårt håp til deg og lovprise din godhet i Jesus Kristus,
som med deg og Den hellige ånd lever og råder,
én sann Gud, fra evighet til evighet.

Amen.

16

5. s. i åpenbaringstiden

Jesus Kristus, vår Frelser,
du som kan tilgi synder og berge alle hjelpeløse og redde, vi ber deg:
hjelp oss når livet trues,
så vi stoler på din makt,
du som med din Far og Den hellige ånd lever og råder,
én sann Gud, fra evighet til evighet.

Amen.

17

6. s. i åpenbaringstiden

Gud, vår trøster,
du som kan vende gråt til jubel og sorg til glede, vi ber deg:
styrk vår tro, og la den vokse og modnes,
så vi aldri vender oss bort fra det evige livs ord, Jesus Kristus,
som med deg og Den hellige ånd lever og råder,
én sann Gud, fra evighet til evighet.

Amen.

18

Såmannssøndagen

Livets Gud,
du som har skapt verden og gitt oss din Sønn, det levende Ordet, vi ber deg:
la oss ta imot Ordet
så det kan vokse og modnes i oss
til den dagen ditt rike fullendes ved Jesus Kristus,
som med deg og Den hellige ånd lever og råder,
én sann Gud, fra evighet til evighet.

Amen.

19

Kristi forklarelsesdag

Hellige Gud,
du som åpenbarte din herlighet for disiplene, vi ber deg:
lær oss å søke dypere i troens mysterier
så vi kan se ditt ansikt gjennom Jesus Kristus,
som med deg og Den hellige ånd lever og råder,
én sann Gud, fra evighet til evighet.

Amen.

20

Fastelavnssøndag

Herre Jesus Kristus,
du som overga deg selv til lidelse og død for å frelse oss, vi ber deg:
gi oss mot til å følge deg på din vei mot korset,
så vi kan dø med deg og oppstå til evig liv,
du som med din Far og Den hellige ånd lever og råder,
én sann Gud, fra evighet til evighet.

Amen.

21

Askeonsdag

Jesus Kristus, vår frigjører,
du som kan sette oss fri fra synd og skyld, vi ber deg i denne fastetiden:
lær oss å granske oss selv så vi vender om
og lenker løses, hjemløse kommer i hus og sultne får brød,
ved deg som med din Far og Den hellige ånd lever og råder,
én sann Gud, fra evighet til evighet.

Amen.

22

1.søndag i fastetiden

Jesus Kristus, Guds lam,
du som valgte lidelsens vei mot kors og død, vi ber deg:
vis oss veien du gikk,
så vi ikke prøver å frelse oss selv, men tar imot frelsen som en gave fra deg,
du som med din Far og Den hellige ånd lever og råder,
én sann Gud, fra evighet til evighet.

Amen.

23

2. søndag i fastetiden

Barmhjertige Gud,
du som kan gi etter når vi kjemper med deg, vi ber deg:
gi oss en levende tro
så vi aldri vender oss bort fra deg,
men kaller på din velsignelse når vi særlig trenger den, ved Jesus Kristus,
som med deg og Den hellige ånd lever og råder,
én sann Gud, fra evighet til evighet.

Amen.

24

3.søndag i fastetiden

Allmektige Gud,
du som tvinger ondskaper til å tie og gjør oss fri til å synge, vi ber deg:
vern oss mot det onde
så vi kan leve det nye livet i Jesus Kristus,
som med deg og Den hellige ånd lever og råder,
én sann Gud, fra evighet til evighet.

Amen.

25

4. søndag i fastetiden

Kjærlighetens Gud,

du som lot din Sønn ofre seg selv for å sone vår skyld, vi ber deg:

vend våre øyne mot ham når vi blir satt på prøve,

og lid med oss i vår svakhet, ved Jesus Kristus,

som med deg og Den hellige ånd lever og råder,

én sann Gud, fra evighet til evighet.

Amen.

26

Maria budskapsdag

Underets Gud,

du som lot din Sønn bli unnfanget ved Den hellige ånd, vi ber deg:

gjør oss modige som Maria

så vi uten frykt kan gjøre din vilje i troskap og kjærlighet, ved Jesus Kristus,

som med deg og Den hellige ånd lever og råder,

én sann Gud, fra evighet til evighet.

Amen.

27

Palmesøndag

Jesus Kristus, ydmyke konge,

du som kom til oss, fornedret og fattig, vi ber deg:

forson oss med Gud og med hverandre.

Lær oss å gi avkall på vårt eget og følge deg,

du som med din Far og Den hellige ånd lever og råder,

én sann Gud, fra evighet til evighet.

Amen.

28

Skjærtorsdag

Herre Jesus Kristus,

i den natt da du ble forrådt, ga du oss deg selv å spise. Vi ber deg:

dekk bordet for oss, og innby til måltid.

Selv om vi sviker deg, la din kropp og ditt blod styrke oss gjennom brødet og vinen.

La din kirke i himmelen og på jorden få del i ditt måltids dype hemmelighet,

nå og alltid og i evighet.

Amen.

29

Påskenatt/ottesang

Evige Gud, livets opphav,

du som i denne natt reiste Kristus opp av graven,

vi lovpriser deg for din kjærlighet som er sterkere enn døden. Vi ber deg:

lys for oss når natten er mørk og gi håp når vi fortviler.

Vær hos oss i vår siste time med løftet om oppstandelse og evig liv,

ved Jesus Kristus, som med deg og Den hellige ånd lever og råder,

én sann Gud, fra evighet til evighet.

Amen.

30

Påskedag

Vi lovpriser deg, oppstandne Herre og Frelser,
du som har brutt dødens lenker og knust djevelens makt. Vi ber deg:
la oss som kvinnene ved graven vitne om din oppstandelse
så vi forkynner det levende håp du har gitt oss,
du som med din Far og Den hellige ånd lever og råder, én sann Gud,
fra evighet til evighet.

Amen.

31

2. påskedag

Oppstandne Jesus,
du som viste deg for mennesker som var blinde av sorg og ensomhet, vi ber deg:
kall oss ved navn, bryt brødet og skjenk vinen
så vi kan kjenne deg igjen og juble over at du lever og er midt iblant oss,
du som med din Far og Den hellige ånd lever og råder,
én sann Gud fra evighet til evighet.

Amen.

32

2. søndag i påsketiden

Oppstandne Kristus,
du som rekker hendene mot oss når vi tviler,
og holder måltid med oss når vi svikter, vi ber deg:
gi oss tro når vi ikke forstår,
så vi for din kjærlighets skyld kan tilgi vårt eget og andres svik,
ved deg som med din Far og Den hellige ånd lever og råder,
én sann Gud, fra evighet til evighet.

Amen.

33

3. søndag i påsketiden

Trofaste Gud, gode hyrde,
du som kjenner veiene vi går, vi ber deg:
let etter oss når vi går oss vill og vokt oss mot alle farer,
så vi kan samles hos deg, ved Jesus Kristus,
som med deg og Den hellige ånd lever og råder,
én sann Gud, fra evighet til evighet.

Amen.

34

4. søndag i påsketiden

Nådige Gud,
du som har gjort i stand et rom for oss og lovet å aldri forlate oss, vi ber deg:
lær oss å elske deg og hverandre
så heller ikke vi forlater deg, men engang kan samles i ditt rike, ved Jesus Kristus,
som med deg og Den hellige ånd lever og råder,
én sann Gud fra evighet til evighet.

Amen.

35

5. søndag i påsketiden

Livets Gud,

du som har skapt oss til å leve i fellesskap med deg og vår neste, vi ber deg:
åpne våre øyne

så vi ser at vi er grener på samme tre og lemmer på samme kropp.

Gjør oss til ett med deg i ditt måltid, ved Jesus Kristus,

som med deg og Den hellige ånd lever og råder,

én sann Gud fra evighet til evighet.

Amen.

36

6. søndag i påsketiden

Rettferdige Gud, himmelske Far,

du som hører våre bønner, vi ber deg:

lær oss å be

så vi kan hvile i troen på din omsorg

og legge alt fram for deg i Jesus Kristus,

som med deg og Den hellige ånd lever og råder,

én sann Gud fra evighet til evighet.

Amen.

37

Kristi himmelfartsdag

Herre Jesus Kristus,

du som har fått all makt i himmelen og på jorden, vi ber deg:

ta med våre liv til Gud, og be for oss.

La evangeliet forkynnes for alle folkeslag,

inntil du kommer igjen og gjør alle ting nye,

du som med Skaperen og Den hellige ånd lever og råder,

én sann Gud fra evighet til evighet.

Amen.

38

Søndag før pinse

Barmhjertige Gud,

du som lovte å aldri forlate oss, vi ber deg:

send oss din Ånd til trøst

så vi kan lære å kjenne sannheten

og bygge din kirke på evangeliet om Jesus Kristus,

som med deg og Den hellige ånd lever og råder,

én sann Gud fra evighet til evighet.

Amen.

39

Pinseaften

Løftenes Gud,
send oss din Ånd og rør ved våre hjerter
så din kirke kan fornyes i tro, håp og kjærlighet, ved Jesus Kristus,
som med deg og Den hellige ånd lever og råder,
én sann Gud fra evighet til evighet.

Amen.

40

Pinsedag

Hellige Ånd, vår talsmann,
du som tente ilden i dine disipler og ga dem visdom og styrke, vi ber deg:
hold kjærligheten brennende og troen levende i oss
så din kirke kan forkynne evangeliet om Jesus Kristus.
Treenige Gud, Fader, Sønn og hellige Ånd,
deg være ære i evighet.

Amen.

41

2. pinsedag

Hellige Gud,
du som øste ut din Ånd over menneskene, vi ber deg:
led oss til Jesus Kristus, kilden med det levende vannet,
så vi kan slukke vår tørst og stille vår uro.
Treenige Gud,
deg være ære i evighet.

Amen.

42

Treenighetssøndag

Velsignet være du, treenige Gud!
Vår Skaper, Frelser og Livgiver, vi ber deg:
opplys vår forstand, omskap våre hjerter, og gi oss en levende tro
så din kirke kan forkynne det sanne evangelium
i Faderens og Sønnens og Den hellige ånds navn.

Amen.

43

2. søndag i treenighetstiden

Livets Gud,
du som har skapt oss til fellesskap med deg og vår neste
og født oss på ny ved vann og Ånd i den hellige dåp, vi ber deg:
led oss så vi kan tjene Jesus som hans disipler,
han som med deg og Den hellige ånd lever og råder,
én sann Gud, fra evighet til evighet.

Amen.

44

3. søndag i treenighetstiden

Evige Gud, gledens kilde,
du som ba oss å gå ut i gater og veikryss og innby til fest, vi ber deg:
forén oss ved ditt bord
så vi styrkes på veien mot ditt himmelske gjestebud hos Jesus Kristus,
som med deg og Den hellige ånd lever og råder,
én sann Gud, fra evighet til evighet.

Amen.

45

4. søndag i treenighetstiden

Ydmyke Herre,
du som valgte fattigdom og fornedrelse, vi ber deg:
la oss ikke søke verdens rikdom og glans så vi mister oss selv,
men finner vårt menneskeverd gjennom din kjærlighet og nåde i Jesus Kristus,
som med deg og Den hellige ånd lever og råder,
én sann Gud, fra evighet til evighet.

Amen.

46

5. søndag i treenighetstiden

Profetenes Gud,
du som sendte dine vitner for å forkynne din vilje, vi ber deg:
la kirken være sannhetens stemme i verden.
Vern oss mot falske røster og forførende ord
så vi kan hvile i troen på Guds nåde og kjærlighet, ved Jesus Kristus,
som med deg og Den hellige ånd lever og råder,
én sann Gud fra evighet til evighet.

Amen.

47

6. søndag i treenighetstiden (Aposteldagen)

Hellige Gud,
du som kalte ufullkomne mennesker til å være dine apostler, vi ber deg:
kall jordens barn og unge, kvinner og menn til å være dine vitner.
La vår uro og tvil, vår tro og glede, være byggesteiner i din kirke,
så vi sammen kan bekjenne at Jesus Kristus er kirkens grunnvoll,
han som med deg og Den hellige ånd lever og råder,
én sann Gud fra evighet til evighet.

Amen.

48

7. søndag i treenighetstiden

Evige Gud, du er en Gud som alltid ser oss. Vi ber deg:
let etter oss når vi skjuler oss for mennesker og for deg
så vi får mot til å leve synlig for ditt nådige blikk, ved Jesus Kristus,
som med deg og Den hellige ånd lever og råder,
én sann Gud, fra evighet til evighet.

Amen.

49

8. søndag i treenighetstiden

Nådige Gud,
du som ikke vil ha vårt offer, men vår kjærlyghet, vi ber deg:
la oss elske deg og hverandre av hele vårt hjerte
så vi gir av vårt eget til beste for våre medmennesker,
ved det eneste sanne offer Jesus Kristus,
som med deg og Den hellige ånd lever og råder,
én sann Gud, fra evighet til evighet.

Amen.

50

9. søndag i treenighetstiden

Barmhjertige Gud,
du som dømmer oss med kjærlyghet, vi ber deg:
fri oss fra vår egen dom over oss selv og andre
så vi overlater dommen til deg alene, ved Jesus Kristus,
han som med deg og Den hellige ånd lever og råder,
én sann Gud, fra evighet til evighet.

Amen.

51

10. søndag i treenighetstiden

Gode Gud,
du som kaller oss til omvendelse, vi ber deg:
slett vår skyld, og lær oss å tilgi hverandre.
Hold oss fast i dåpens nåde
så vi daglig vender oss mot din kjærlyghet, ved Jesus Kristus,
som med deg og Den hellige ånd lever og råder,
én sann Gud, fra evighet til evighet.

Amen.

52

11. søndag i treenighetstiden

Gud, vår frigjører
du som løser oss fra syndens og dødens makt, vi ber deg:
fri oss fra vår trass og egenrådighet
så vi gir slipp på vårt selvbedrag
og overgir oss til den frihet og frelse du gir oss i Jesus Kristus,
han som med deg og Den hellige ånd lever og råder,
én sann Gud, fra evighet til evighet.

Amen.

53

12. søndag i treenighetstiden

Løftenes Gud,

du som sendte din Sønn for å frelse oss fra ondskapen og døden, vi ber deg:
fri oss fra våre bekymringer og lær oss å leve i tillit til din omsorg
så vi ikke søker verdens rikdom, men mottar alt av nåde fra Jesus Kristus,
som med deg og Den hellige ånd lever og råder,
én sann Gud, fra evighet til evighet.

Amen.

54

13. søndag i treenighetstiden

Rettferdige Gud,

du som har gitt oss alt vi har og kalt oss til å leve etter din vilje, vi ber deg:
gi oss visdom og mot til å forvalte livet,
så vi kan bære frukt til din ære, ved Jesus Kristus,
som med deg og Den hellige ånd lever og råder,
én sann Gud fra evighet til evighet.

Amen.

55

14. søndag i treenighetstiden/Vingårdssøndagen

Livets Gud, kirkens Herre,

du som har kalt oss til å være arbeidere i din vingård, vi ber deg:
la oss ikke arbeide for vår egen fortjeneste,
men tjene deg i glede og bygge din kirke, ved Jesus Kristus
som med deg og Den hellige ånd lever og råder,
én sann Gud, fra evighet til evighet.

Amen.

56

15. søndag i treenighetstiden

Trofaste Gud,

du som bærer oss på dine vinger og verner oss mot det onde, vi ber deg:
gi oss vilje til å søke deg og holde dine bud
så vår kjærlighet blir rik på innsikt, ved Jesus Kristus,
som med deg og Den hellige ånd lever og råder,
én sann Gud, fra evighet til evighet.

Amen.

57

16. søndag i treenighetstiden

Visdommens Gud,

du som hører våre klagerop, vi ber deg:
gi oss visdom og trøst i alle våre lidelser
så vi kan finne styrke i ditt løfte om forløsning, ved Jesus Kristus,
som med deg og Den hellige ånd lever og råder,
én sann Gud, fra evighet til evighet.

Amen.

58

17. søndag i treenighetstiden (Høstens oppstandelsessøndag)

Evige Gud, vår skaper,
du som reiste Jesus opp fra graven, vi ber deg:
frigjør ditt skaperverk ved din livgivende Ånd,
og gi din kirke kraft til å tale livets ord i dødens verden,
ved ham som er oppstandelsen og livet, Jesus Kristus,
som med deg og Den hellige ånd lever og råder,
én sann Gud, fra evighet til evighet.

Amen.

59

18. søndag i treenighetstiden

Gud vår trøster,
du som hører vårt sukk og vår klage
og sendte din Sønn for å gi oss liv og frelse, vi ber deg:
lid med oss og ta våre sykdommer og plager
så vi kan leve i forventning om den dagen du gjør alle ting nye, ved Jesus Kristus,
som med deg og Den hellige ånd lever og råder,
én sann Gud, fra evighet til evighet.

Amen.

60

19. søndag i treenighetstiden

Hellige Gud, vår frigjører,
du som har skrevet din vilje i våre hjerter, vi ber deg:
Frels oss så vi ikke blir slaver under syndens og dødens lov,
men tar imot den rettferdighet du gir oss i Jesus Kristus,
han som med deg og Den hellige ånd lever og råder,
én sann Gud fra evighet til evighet.

Amen.

61

20. søndag i treenighetstiden

Evige Gud, kjærlighetens kilde,
du som har skapt oss mennesker til glede og hjelp for hverandre, vi ber deg:
velsign våre ekteskap, våre familier og fellesskap.
Styrk kjærligheten mellom oss
så barn og unge, voksne og gamle,
kan kjenne seg elsket av hverandre og av deg, ved Jesus Kristus,
som med deg og Den hellige ånd lever og råder,
én sann Gud, fra evighet til evighet.

Amen.

62

21. søndag i treenighetstiden

Rettferdige Gud,

du som har åpenbart din gode vilje for verden, vi ber deg:

gi vårt samfunn ledere som søker rettferd og fred. La oss leve sammen i kjærighet

så vi har omsorg for vår neste og tar vare på ditt skaperverk, ved Jesus Kristus,

som med deg og Den hellige ånd lever og råder,

én sann Gud, fra evighet til evighet.

Amen.

63

22. søndag i treenighetstiden

Gud vår Skaper,

du som skapte verden ved ditt ord, vi ber deg:

lær oss å elske deg og vår neste som oss selv,

så vi ikke spotter deg og forbanner mennesker som du har skapt,

men i ord og handling taler sannhet og kjærighet, ved Jesus Kristus,

som med deg og Den hellige ånd lever og råder,

én sann Gud, fra evighet til evighet.

Amen.

64

23. søndag i treenighetstiden

Hellige Gud,

du som alltid våker over oss, vi ber deg:

vekk oss opp fra vår sløvhet

så også vi kan våke og vente med lengsel på den dagen du kommer igjen i herlighet

for å forløse oss i dommen, ved Jesus Kristus,

som med deg og Den hellige ånd lever og råder,

én sann Gud, fra evighet til evighet.

Amen.

(24.- 27. s. i treenighetstiden bruker 3.-6. s. i åpenbaringstidens tekster og bønner)

65

Domssøndag/ Kristi kongedag

Allmektige Gud, vår dommer og frelser,

du som reiser oss fra graven og kaller oss til oppgjør på den siste dag, vi ber deg:

tilgi oss vår synd og døm oss med rettferd og barmhjertighet

så ditt skaperverk kan frigjøres

og alle mennesker kan komme inn til festen og gleden i ditt rike,

ved vår frelser Jesus Kristus,

som med deg og Den hellige ånd lever og råder,

én sann Gud, fra evighet til evighet.

Amen.

Merkedager og temadager

66

Lysmesse

Evige Gud,

du som sendte din Sønn som lys til verden, vi ber deg:
la oss ikke gå alene i mørket, men leve i lyset fra Jesus Kristus,
som med deg og Den hellige ånd lever og råder,
én sann Gud, fra evighet til evighet.

Amen.

67

Kyndelsmesse (2. februar)

Himmelens og jordens Gud,

du som sendte oss din Sønn som et lys til åpenbaring for alle folkeslag, vi ber deg:
gjør oss ydmyke for det liv som du har gitt oss å forvalte,
så vi som Hanna og Maria overgir alt levende til deg
og lever våre liv i lyset fra Jesus Kristus,
som med deg og Den hellige ånd lever og råder,
én sann Gud fra evighet til evighet.

Amen.

68

Samefolkets dag (6. februar)

Rettferdige Gud,

du som har utvalgt alle jordens folk til dine folk, vi ber deg:
la oss alle glede oss over vår arv og våre forfedres land.
Bevar og led samefolket, og gi alle jordens små og store folk
et verdig liv i rettferd og fred.
Treenige Gud, deg være ære i evighet.

Amen.

69

1.mai

Rettferdige Gud,

du som ba oss om å forvalte jorden og å elske hverandre, vi ber deg:
gi oss vilje til å dele dine gaver mellom oss, og vern oss mot vår grådighet
så vi ikke ødelegger ditt skaperverk.
La vårt arbeid bli til velsignelse for oss selv og andre,
så vi sammen kan bygge et samfunn i rettferd og fred,
ved Jesus Kristus, som med deg og Den hellige ånd lever og råder,
én sann Gud, fra evighet og til evighet.

Amen.

70

17. mai

Nådige Gud

du som ga oss landet vi bor i og lot evangeliet nå vårt folk,
vi ber deg:

La ditt navn være hellig blant oss.

Våk over vårt land og vern oss mot hovmod og forfall.

Bevar vår konge, hans hus og alle våre ledere.

Gi alle jordens folk et verdig liv i frihet og fred

og lær oss å være gjestfrie mot fremmede,

ved Jesus Kristus, som med deg og Den hellige ånd lever og råder,

én sann Gud fra evighet til evighet.

Amen.

71

St. Hansdagen/Jonsok

Gud, vår skaper,

du som sendte døperen Johannes for å rydde vei for din Sønn, vi ber deg:

gi oss ærefrykt for naturens skjønnhet,

og la oss ta imot ditt evangelium om nåde og sannhet

så vi forkynner det til jordens ender, ved Jesus Kristus,

som med deg og Den hellige ånd lever og råder,

én sann Gud fra evighet til evighet.

Amen.

72

Olsok

Nådige Gud,

du som sendte dine budbringere for å bygge din kirke i Norge,

vi takker deg for at du kan bruke ufullkomne mennesker til å forkynne ditt ord.

Vi ber deg: Lær oss å forvalte evangeliet

så vi kan møte mennesker av annen tro med kjærlighet.

Skap tillit der det er frykt, og fred der det er strid, ved Jesus Kristus,

som med deg og Den hellige ånd lever og råder,

én sann Gud fra evighet til evighet.

Amen.

73

Mikkelsmesse

Hærskarenes Gud,

du som sendte englene som dine budbringere for å forkynne din vilje, vi ber deg:

åpne våre ører, og gi oss visdom til å lytte,

så vi vernes mot det onde

og tar imot budskapet om frelse og fred, ved Jesus Kristus,

som med deg og Den hellige ånd lever og råder,

én sann Gud, fra evighet til evighet.

Amen.

74

Høsttakkefest

Gud vår skaper,
du som lar jorden bære fram grøde og gir oss alt vi trenger for å leve, vi ber deg:
minn oss daglig om at livet og alt levende tilhører deg,
så vi kan ta imot dine gaver i takknemlighet
og dele rettferdig med dem som lider nød, ved Jesus Kristus,
som med deg og Den hellige ånd lever og råder,
én sann Gud, fra evighet til evighet.

Amen.

75

Bots og bønnedag

Tålmodige Gud,
du som har skapt oss i ditt bilde
og former oss på nytt med din skaperhånd når vi bryter dine bud, vi ber deg:
form oss stadig i ditt bilde og tilgi oss vår synd,
så vi kan leve etter din gode vilje, ved Jesus Kristus,
som med deg og Den hellige ånd lever og råder,
én sann Gud, fra evighet til evighet.

Amen.

76

Reformasjonsdagen

Trofaste Gud,
du som sendte evangeliet til frelse for oss, vi ber deg:
skap en levende tro i oss og forny din kirke
så vi kan forkynne nåde og sannhet
for alle mennesker, til alle tider og på alle steder,
til den dagen da ditt rike fullendes ved Jesus Kristus, vår frelser,
som med deg og Den hellige ånd lever og råder,
én sann Gud, fra evighet til evighet.

Amen.

77

Allehelgensdag

Allmektige, evige Gud,
vi takker deg for alle dem som har kjempet den gode strid
og bevart troen. Vi ber deg:
Gi oss din Ånd og kraft,
så vi kan leve og dø i deg
og følge etter dem som har gått foran oss, ved Jesus Kristus,
som med deg og Den hellige ånd lever og råder,
én sann Gud, fra evighet til evighet.

Amen.

78

Minnedag

Evige Gud, vår tilflukt i sorg og savn,
du som ikke glemmer en eneste av oss,
vi minnes de døde og overgir dem til deg. Vi ber deg:
trøst oss i vår nød, og gi oss håp og tro når vi mister våre kjære,
så vi kan gå framtiden i møte i visshet om at vi ikke går alene,
men sammen med Jesus Kristus,
som med deg og Den hellige ånd lever og råder,
én sann Gud fra evighet til evighet.

Amen.

79

For skaperverket

Evige Gud,
du som skapte himmelen og jorden og alt som lever, vi ber deg:
gi oss glede over ditt skaperverk, og åpne våre øyne for livets under
så vi ikke utarmer naturen, men tar vare på dine gaver i takknemlighet
og deler dem rettferdig, ved Jesus Kristus,
som med deg og Den hellige ånd lever og råder,
én sann Gud, fra evighet til evighet.

Amen.

80

For kristen enhet

Gud, vår skaper,
du som har grunnlagt din kirke på jorden, vi ber deg:
forén oss i din sannhet, og la oss i kjærlighet til deg og hverandre
samles ved ditt bord og bekjenne én dåp, én tro og én Herre, ved Jesus Kristus,
som med deg og Den hellige ånd lever og råder,
én sann Gud fra evighet til evighet.

Amen.

81

For rettferdighet og fred

Gud, vår tilflukt,
du som har skapt alle mennesker i ditt bilde og gitt oss jorden i gave, vi ber deg:
tilgi oss at vi skader hverandre i konflikter og krig
og ikke deler dine gaver rettferdig.
La oss se deg i vår nestes ansikt
så vi kan leve fredelig sammen, ved Jesus Kristus,
som med deg og Den hellige ånd lever og råder,
én sann Gud, fra evighet til evighet.

Amen.

82

For forfulgte

Gud, vårt vern i trengsler,
du som trøster alle forfulgte, vi ber deg:
se til din lidende kirke og åpne våre øyne og ører
så vi selv ikke bidrar til at noen forfølges for sin tro og samvittighets skyld,
men møter alle som tvinges på flukt med omsorg og gjestfrihet, ved Jesus Kristus,
som med deg og Den hellige ånd lever og råder,
én sann Gud, fra evighet til evighet.

Amen.

Dagens bøn

1

1. søndag i advent

Nådige Gud,
du som kjem oss i møte for å frelsa oss, vi bed deg:
opna våre sinn for eit år med din nåde,
så undertrykte blir frie, såra hjarte blir friske,
og vegen blir rydda for Sonen din, Jesus Kristus,
som med deg og Den heilage ande lever og råder,
eín sann Gud, frå æve til æve.

Amen

2

2. s. i advent

Trufaste Gud,
du som har lova at du aldri vil svikta oss, vi bed deg:
trøyst våre engstelege sinn,
så vi kan leva og døy i tillit til dine lovnader,
du som når tida endar, skaper ein ny himmel og ei ny jord, ved Jesus Kristus,
som med deg og Den heilage ande lever og råder,
eín sann Gud, frå æve til æve.

Amen

3

3. s. i advent

Gud vårt håp,
du som har gitt oss lovnad om riket ditt som skal koma, vi bed deg:
lat kjeldene dine renna, trøyst folket ditt
og skap fred og rettferd blant oss, ved Jesus Kristus,
som med deg og Den heilage ande lever og råder,
eín sann Gud, frå æve til æve.

Amen

4

4. s. i advent

Audmjuke Gud,
du som steig ned til menneska
og let Jesus bli fødd av Maria for å tena oss, vi bed deg:
lær oss hans sinnelag,
så vi ikkje søkjer eiga ære og makt,
men overgir oss til din kjærleik og tener deg og kvarandre,
ved Jesus Kristus, som med deg og Den heilage ande lever og råder,
éin sann Gud, frå æve til æve.

Amen

5

Julaftan

Heilage Gud,
du som let det himmelske lyset skina
for gjetarane på Betlehemsmarkene julenatta, vi bed deg:
lys for oss i mørkret og leid oss til det nyfødde barnet i stallen,
vår frelsar Jesus Kristus, som med deg og Den heilage ande lever og råder,
éin sann Gud, frå æve til æve.

Amen

6

Julenatt/Ottesong

Nådige Gud,
du som gav Sonen din som eit nyfødd barn til vår omsorg, vi bed deg:
lat oss som Maria og Josef ta imot Jesus og elska han trufast,
han som med deg og Den heilage ande lever og råder,
éin sann Gud, frå æve til æve.

Amen

7

Juledag

Lova vere Gud! Hå deg er livsens kjelde.
Du som let Ordet bli menneske og ta bustad blant oss, vi bed deg:
lat oss som gjetarane ved Betlehem bøya kne i undring og tilbe
Jesus Kristus, som med deg og Den heilage ande lever og råder,
éin sann Gud, frå æve til æve.

Amen

8

StefanUSDagen/ 2. juledag

Heilage Gud,
du som vart menneske for å bera all liding i verda,
vi takkar deg for martyrane som gav livet sitt for evangeliet si skuld.
Vi bed deg: gje kyrkja mot til å forkynna bodskapen din til alle folkeslag,
og styrk alle som blir forfølgde for sine vitnemål om Jesus Kristus,
som med deg og Den heilage ande lever og råder,
éin sann Gud, frå æve til æve.

Amen

9

Romjulssøndag

Nådige Gud,

du som vart menneskebarn på flukt frå vald og vondskap, vi bed deg:

trøyst barna dine slik ei barmhjertig mor gjer det,

og lat oss som Anna og Simeon i templet ta imot Jesus Kristus

med glede og takk,

han som med deg og Den heilage ande lever og råder,

eín sann Gud, frå æve til æve.

Amen

10

Nyttårsaften

Evige Gud,

du som held tida i di hand, vi bed deg:

bli hos oss når året vender, og gje oss framtid og von

så vi kan leva og døy i tillit til Jesus Kristus,

som med deg og Den heilage ande lever og råder,

eín sann Gud, frå æve til æve.

Amen

11

Nyttårsdag/ Jesu namnedag

Barmhjertige Gud,

du som gir frelse og fred i Jesu namn, vi bed deg:

ver med oss i året som kjem, og lat di velsigning lysa over oss.

Gje oss tru så vi vedkjenner oss ditt heilage namn i Jesus Kristus,

som med deg og Den heilage ande lever og råder,

eín sann Gud, frå æve til æve.

Amen

12

Kristi openberringsdag

Lysets Gud,

du som let stjerna visa veg til Betlehem, vi bed deg:

lys for oss på den vegen vi går, og lat alle folk sjå din herlegdom.

Lat oss som vismennene jubla av glede over frelsa i Jesus Kristus,

han som med deg og Den heilage ande lever og råder,

eín sann Gud, frå æve til æve.

Amen

13

2. s. i openberringstida

Gud, du som skapte himmel og jord

og let den elska Sonen din bli døypt for å bera syndene våre, vi bed deg:

lat oss ta imot den frelsa du har openberra for verda gjennom Jesus Kristus,

som med deg og Den heilage ande lever og råder,

eín sann Gud, frå æve til æve.

Amen

14

3. s. i openberringstida

Levande Gud,
du som byr oss å drikka av livsens kjelde, vi bed deg:
gjer oss tørste etter det du vil gje oss,
så vi tilbed deg i ånd og sanning ved Jesus Kristus,
som med deg og Den heilage ande lever og råder,
eín sann Gud, frå æve til æve.

Amen

15

4. s. i openberringstida

Mektige Gud, Frelsar og frigjerar,
du som kom for å løysa dei bundne og gjera dei blinde sjåande, vi bed deg:
ha miskunn med oss når vi ropar til deg i vår naud,
så vi kan setja vårt håp til deg og lovprisa di godheit i Jesus Kristus,
som med deg og Den heilage ande lever og råder,
eín sann Gud, frå æve til æve.

Amen

16

5. s. i openberringstida

Jesus Kristus vår Frelsar,
du som kan tilgje synder og berga alle hjelpelause og redde, vi bed deg:
hjelp oss når livet blir truga,
så vi stolar på di makt,
du som med din Far og Den heilage ande lever og råder,
eín sann Gud, frå æve til æve.

Amen

17

6. s. i openberringstida

Gud vår trøystar,
du som vender gråt til jubel og sorg til glede, vi bed deg:
styrk trua vår og lat ho veksa og mogna
så vi aldri vender oss frå det evige livs ord, Jesus Kristus,
som med deg og Den heilage ande lever og råder,
eín sann Gud, frå æve til æve.

Amen

18

Såmannssøndagen

Livets Gud,

du som har skapt verda og gitt oss Sonen din, det levande ordet, vi bed deg:
lat oss ta imot Ordet, så det kan veksa og mogna i oss
til den dagen riket ditt blir fullenda ved Jesus Kristus,
som med deg og Den heilage ande lever og råder,
eín sann Gud, frå æve til æve.

Amen

19

Kristi forklåringsdag

Heilage Gud,

du som openberra din herlegdom for læresveinane, vi bed deg:
lær oss å søkja djupna i trua og mysteriet,
så vi kan sjå andletet ditt gjennom Jesus Kristus,
som med deg og Den heilage ande lever og råder,
eín sann Gud, frå æve til æve.

Amen

20

Fastelavnssøndag

Herre Jesus Kristus,

du som gav deg sjølv til lidning og død for å frelsa oss, vi bed deg:
gje oss mot til å følgja deg på vegen til krossen
så vi kan døy med deg og stå opp til evig liv,
du som med din Far og Den heilage ande lever og råder,
eín sann Gud, frå æve til æve.

Amen

21

Oskeonsdag

Jesus Kristus, vår frigjerar,

du som løyser oss frå synd og skuld, i denne fastetida bed vi deg:
lær oss å granska oss sjølve så vi vender om
og band blir sprengde, heimlause kjem i hus og svoltne får brød,
du som ved din Far og Den heilage ande lever og råder,
eín sann Gud, frå æve til æve.

Amen

22

1. søndag i fastetida

Jesus Kristus, Guds lam,

du som valde lidingsvegen til krossen og døden, vi bed deg:
vis oss den vegen du gjekk,
så vi ikkje prøver å frelsa oss sjølve, men tek imot frelsa som ei gåve frå deg,
du som med din Far og Den heilage ande lever og råder,
eín sann Gud, frå æve til æve.

Amen

23

2. s. i fastetida

Barmhjertige Gud,
du som kan gje etter når vi kjempar med deg, vi bed deg:
gje oss ei levande tru så vi aldri vender oss bort frå deg,
men kallar på di velsigning når vi særleg treng ho, ved Jesus Kristus,
som med deg og Den heilage ande lever og råder,
eín sann Gud, frå æve til æve.

Amen

24

3. s. i fastetida

Allmektige Gud,
du som tvingar det vonde til å teia og gjer oss fri til å syngja, vi bed deg:
vern oss mot vondskapen,
så vi kan leva det nye livet i Jesus Kristus,
som med deg og Den heilage ande lever og råder,
eín sann Gud, frå æve til æve.

Amen

25

4. s. i fastetida

Kjærleikens Gud,
du som let Sonen din ofra seg sjølv for vår skuld, vi bed deg:
vend våre auge mot han når vi sjølve blir sett på prøve,
og lid med oss når vi er svake, ved Jesus Kristus,
som med deg og Den heilage ande lever og råder,
eín sann Gud, frå æve til æve.

Amen

26

Maria bodskapsdag

Gud av under,
du som let Sonen din bli avla ved Den heilage ande, vi bed deg:
gjer oss modige som Maria
så vi utan frykt kan gjera viljen din i truskap og kjærleik, ved Jesus Kristus,
som med deg og Den heilage ande lever og råder,
eín sann Gud, frå æve til æve.

Amen

27

Palmesøndag

Jesus Kristus, audmjuke konge,
du som kom til oss, fattig og ussel, vi bed deg:
forson oss med Gud og med kvarandre.
Lær oss å gje avkall på vårt eige for at vi kan følgja deg,
du som med din Far og Den heilage ande lever og råder,
eín sann Gud, frå æve til æve.

Amen

28

Skjærtorsdag

Herre Jesus Kristus, den natta du vart sviken, gav du oss kroppen din å eta.
Vi bed deg: dekk bordet for oss og by inn til måltid.
Sjølv om vi svik deg, lat din kropp og ditt blod styrkja oss gjennom brødet og vinen.
Lat kyrkja di i himmelen og på jorda få del i måltidet sin djupe løyndom,
no og i all æve.

Amen

29

Påskennatt/Ottesong

Evige Gud, livsens opphav,
du som i denne natta reiste Kristus opp frå grava,
vi lovprisar deg for at kjærleiken din er sterkare enn døden. Vi bed deg:
lys for oss når natta er mørk, og gje oss von når vi fortvilar.
Ver hos oss i vår siste time med ditt løfte om oppstode og evig liv,
ved Jesus Kristus, som med deg og Den heilage ande lever og råder,
eín sann Gud, frå æve til æve.

Amen

30

Påskedag

Vi lovprisar deg, oppstandne Herre og Frelsar,
du som har brote sund dødens lenkjer og knust djevelens makt. Vi bed deg:
lat oss som kvinnene ved grava vitna om di oppstode
og forkynna det levande håpet som du har gitt oss,
du som med din Far og Den heilage ande lever og råder,
eín sann Gud, frå æve til æve.

Amen

31

2. påskedag

Oppstandne Jesus,
du som viste deg for menneske som var blinda av sorg og einsemd,
vi bed deg:
kall oss ved namn, bryt brødet og skjenk vinen,
så vi kan kjenna deg att og jubla over at du lever og er midt iblant oss,
du som med din Far og Den heilage ande lever og råder,
eín sann Gud, frå æve til æve.

Amen

32

2. søndag i påsketida

Oppstandne Kristus,
du som rekkjer hendene mot oss når vi tvilar,
og held måltid med oss når vi sviktar, vi bed deg:
gje oss tru når vi ikkje forstår,
så vi for din kjærleik skuld kan tilgje vårt eige og andres svik,
ved deg som med din Far og Den heilage ande lever og råder,
eín sann Gud, frå æve til æve.

Amen.

33

3. søndag i påsketida

Trufaste Gud, gode hyrding,
du som kjenner vegane våre, vi bed deg:
leit etter oss når vi går oss vill og vern oss mot alle farar,
så vi kan samlast hos deg, ved Jesus Kristus,
som med deg og Den heilage ande lever og råder,
eín sann Gud, frå æve til æve.

Amen

34

4. søndag i påsketida

Nådige Gud,
du som har gjort i stand eit rom for oss og lova å aldri forlata oss,
vi bed deg: lær oss å elska deg og kvarandre,
så vi heller ikkje forlet deg, men ein gong kan samlast i ditt rike,
ved Jesus Kristus
som med deg og Den heilage ande lever og råder,
eín sann Gud, frå æve til æve.

Amen

35

5. søndag i påsketida

Livets Gud,
du som har skapt oss til å leva i fellesskap med deg og nesten vår,
vi bed deg: opna auga våre så vi ser at vi er greiner på same tre
og lemmer på same kropp.
Gjer oss til eitt med deg i måltidet ditt, ved Jesus Kristus,
som med deg og Den heilage ande lever og råder,
eín sann Gud, frå æve til æve.

Amen

36

6. søndag i påsketida

Rettferdige Gud, himmelske Far,
du som høyrer bønene våre, vi bed deg:
lær oss å be
så vi kan kvila i trua på di omsorg
og leggja alt fram for deg i Jesus Kristus,
som med deg og Den heilage ande lever og råder,
eín sann Gud, frå æve til æve.

Amen

37

Kristi himmelfartsdag

Herre Jesus Kristus,
du som har fått all makt i himmelen og på jorda, vi bed deg:
ta med våre liv til Gud og be for oss.
Lat evangeliet bli forkynt for alle folkeslag,
inntil du kjem att og gjer alle ting nye,
du som med Skaparen og Den heilage ande lever og råder,
eín sann Gud, frå æve til æve.

Amen

38

Søndag før pinse

Barmhjertige Gud,
du som lova å aldri forlata oss, vi bed deg:
send oss din Ande til trøyst
så vi kan læra å kjenna sanninga og byggja kyrkja di
på evangeliet om Jesus Kristus,
som med deg og Den heilage ande lever og råder,
eín sann Gud, frå æve til
æve

Amen

39

Pinsaftan

Lovnadens Gud, send oss din Ande og rør ved våre hjarte,
så kyrkja di kan bli fornya i tru, von og kjærleik, ved Jesus Kristus,
som med deg og Den heilage ande lever og råder,
eín sann Gud, frå æve til æve.

Amen

40

Pinsedag

Heilage ande, vår talsmann,
du som tende elden i læresveinane dine og gav dei visdom og styrke,
vi bed deg: hald kjærleiken brennande og trua levande i oss,
så kyrkja di kan forkynna evangeliet om Jesus Kristus.
Treeinige Gud – Far, Son og Heilag ande,
deg vere æra i all æve.

Amen

41

2. pinsedag

Heilage Gud,
du som auste ut din Ande over menneska, vi bed deg:
leid oss til Jesus Kristus, kjelda med det levande vatnet,
så vi kan sløkkja vår tørste og stilla vår uro.
Treeinige Gud, deg vere æra i all æve.

Amen

42

Treeiningssøndagen

Velsigna vere du, treeinige Gud!

Vår Skapar, Frelsar og Livgjevar, vi bed deg:

lys opp vår forstand, skap om våre hjarte og gje oss ei levande tru,
så kyrkja di kan forkynna det sanne evangeliet,
i namnet til vår Far, Sonen og Den heilage ande.

Amen

43

2. søndag i treeiningstida

Livets Gud,

du som har skapt oss til fellesskap med deg og nesten vår
og fødd oss på ny ved vatn og Ande i den heilage dåpen, vi bed deg:
leid oss, så vi kan tena Jesus som hans læresveinar,
han som med deg og Den heilage ande lever og råder,
eín sann Gud, frå æve til æve.

Amen

44

3. søndag i treeiningstida

Evige Gud, kjelde til glede,

du som bad oss å gå ut på gater og vegkryss og by inn til fest,

vi bed deg: lat oss bli eitt ved ditt bord

så vi blir styrka på vegen til gjestebodet ditt i himmelen hos Jesus Kristus,
som med deg og Den heilage ande lever og råder, eín sann Gud, frå æve til æve.

Amen

45

4. søndag i treeiningstida

Audmjuke Herre,

du som valde fattigdom og vanære, vi bed deg:

lat oss ikkje søkja verdsleg rikdom og glans så vi mister oss sjølve,

men finn vårt menneskeverd gjennom kjærleiken og nåden din i Jesus Kristus,

som med deg og Den heilage ande lever og råder,

eín sann Gud, frå æve til æve.

Amen

46

5. søndag i treeiningstida

Du Gud over profetane,

som sende dine vitne for å forkynna viljen din, vi bed deg:

lat kyrkja vera sanninga si stemma i verda.

Vern oss mot falske røyster og forførande ord,

så vi kan kvila i trua på Guds nåde og kjærleik, ved Jesus Kristus,

som med deg og Den heilage ande lever og råder,

eín sann Gud, frå æve til æve.

Amen

47

6. søndag i treeiningstida (Aposteldagen)

Heilage Gud,

du som kalla ufullkomne menneske til å vera dine apostlar, vi bed deg:
kall alle barn og unge, kvinner og menn på jorda til å vera dine vitne.

Lat vår uro og tvil, vår tru og glede, vera byggjesteinar i kyrkja di
så vi saman kan vedkjenna oss Jesus Kristus som kyrkja sin grunnvoll,
han som med deg og Den heilage ande lever og råder,
eín sann Gud, frå æve til æve.

Amen

48

7. søndag i treeiningstida

Evige Gud,

du er ein Gud som alltid ser oss. Vi bed deg:

leit etter oss når vi gøymer oss for menneske og for deg,
så vi får mot til å leva synleg for dine nådige auge, ved Jesus Kristus,
som med deg og Den heilage ande lever og råder,
eín sann Gud, frå æve til æve.

Amen

49

8. søndag i treeiningstida

Nådige Gud,

du som ikkje vil ha vårt offer, men vår kjærleik, vi bed deg:

lat oss elska deg og kvarandre av heile vårt hjarte,
så vi gir av vårt eige til beste for våre medmenneske,
ved det einaste sanne offeret, Jesus Kristus,
som med deg og Den heilage ande lever og råder,
eín sann Gud, frå æve til æve.

Amen

50

9. søndag i treeiningstida

Barmhjertige Gud,

du som dømmar oss med kjærleik, vi bed deg:

fri oss frå vår eigen dom over oss sjølve og andre
så vi overlet dommen til deg åleine, ved Jesus Kristus,
han som med deg og Den heilage ande lever og råder,
eín sann Gud, frå æve til æve.

Amen

51

10. søndag i treeiningstida

Gode Gud,

du som kallar oss til omvending, vi bed deg:

Ta bort vår skuld og lær oss å tilgje kvarandre.

Hald oss fast ved nåden i dåpen,

så vi kvar dag vender oss til kjærleiken din, ved Jesus Kristus,
som med deg og Den heilage ande lever og råder,
eín sann Gud, frå æve til æve. **Amen**

52

11. søndag i treeiningstida

Gud vår frigjerar,
du som løyser oss frå synda og dødens makt, vi bed deg:
fri oss frå trass og ulydnad,
så vi gir slepp på sjølvbedraget vårt
og let oss over til fridommen og frelsa som du gir oss i Jesus Kristus,
han som med deg og Den heilage ande lever og råder,
eín sann Gud, frå æve til æve.

Amen

53

12. søndag i treeiningstida

Lovnaders Gud,
du som sende Sonen din for å frelsa oss frå vondskap og død, vi bed deg:
fri oss frå sut og angst og lær oss å leva i tillit til di omsorg,
så vi ikkje søker verdsleg rikdom, men tek imot alt av nåde frå Jesus Kristus,
som med deg og Den heilage ande lever og råder,
eín sann Gud, frå æve til æve.

Amen

54

13. søndag i treeiningstida

Rettferdige Gud,
du som har gitt oss alt vi har og kalla oss til å leva etter din vilje, vi bed deg:
gi oss visdom og mot til å forvalta livet,
så vi kan bera frukt til di ære, ved Jesus Kristus,
som med deg og Den heilage ande lever og råder,
eín sann Gud, frå æve til æve.

Amen

55

14. søndag i treeiningstida

Livets Gud, Herre for vår kyrkje,
som har kalla oss til å vera arbeidarar i vingarden, vi bed deg:
lat oss ikkje arbeida for eiga vinning,
men tena deg i glede og byggja kyrkja di, ved Jesus Kristus,
som med deg og Den heilage ande lever og råder,
eín sann Gud, frå æve til æve.

Amen

56

15. søndag i treeiningstida

Trufaste Gud,
du som ber oss på vengene dine og vernar oss mot det vonde, vi bed deg:
gje oss vilje til å søkja deg og halda bodorda dine,
så kjærleiken vår blir rik på innsikt, ved Jesus Kristus,
som med deg og Den heilage ande lever og råder,
eín sann Gud, frå æve til æve.

Amen

57

16. søndag i treeiningstida

Visdommens Gud,

du som høyrer klageropa våre, vi bed deg:

gje oss visdom og trøyst i all vår liding,

så vi kan finna styrke i lovnaden din om forløysing, ved Jesus Kristus,

som med deg og Den heilage ande lever og råder,

eín sann Gud, frå æve til æve.

Amen

58

17. søndag i treeiningstida

Evige Gud, vår skapar,

du som reiste Jesus opp frå grava, vi bed deg:

frigjer skaparverket ditt gjennom din livgjevande Ande

og gje kyrkja di kraft til å tala livets ord i ei verd av død,

ved han som er oppstoda og livet, Jesus Kristus,

som med deg og Den heilage ande lever og råder,

eín sann Gud, frå æve til æve.

Amen

59

18. søndag i treeiningstida

Du Gud trøystar vår,

som høyrer vår sukk og vår klage

og sende Sonen din for å gi oss liv og frelse, vi bed deg:

lid med oss og ta sjukdommane og plagene våre

så vi kan leva i vona om den dagen då du gjer alle ting nye, ved Jesus Kristus,

som med deg og Den heilage ande lever og råder,

eín sann Gud, frå æve til æve.

Amen

60

19. søndag i treeiningstida

Heilage Gud, vår frigjerar,

du som har skrive viljen din i våre hjarte, vi bed deg:

frels oss så vi ikkje blir slavar under synda og dødens lov,

men tek imot den rettferd som du gir oss i Jesus Kristus,

han som med deg og Den heilage ande lever og råder,

eín sann Gud, frå æve til æve.

Amen

61

20. søndag i treeiningstida

Evige Gud, kjærleikens kjelde,

du som har skapt oss menneske til glede og hjelp for kvarandre, vi bed deg:

velsign våre ekteskap, våre familiar og fellesskap.

Styrk kjærleiken mellom oss så barn og unge, vaksne og gamle,

kan kjenna seg elska av kvarandre og av deg, ved Jesus Kristus,

som med deg og Den heilage Ande lever og råder,

eín sann Gud, frå æve til æve. **Amen**

62

21. søndag i treeiningstida

Rettferdige Gud,

du som har openberra din gode vilje for verda, vi bed deg:
gi samfunnet vårt leiarar som søker rettferd og fred.

Lat oss leva saman i kjærleik
så vi har omsorg for nesten vår
og tek vare på skaparverket ditt, ved Jesus Kristus,
som med deg og Den heilage ande lever og råder,
eín sann Gud, frå æve til æve.

Amen

63

22. søndag i treeiningstida

Gud vår Skapar,

du som skapte verda ved ditt ord, vi bed deg:
lær oss å elska deg og nesten vår som oss sjølv,
så vi ikkje spottar deg og forbannar menneske som du har skapt,
men i ord og handling talar kjærleik og sanning, ved Jesus Kristus,
som med deg og Den heilage ande lever og råder,
eín sann Gud, frå æve til æve.

Amen

64

23. søndag i treeiningstida

Heilage Gud,

du som alltid vaker over oss, vi bed deg: vekk oss frå sløvsinn
så òg vi kan vaka og venta med lengsel på den dagen
du kjem att i herlegdom for å løysa oss ut i dommen, ved Jesus Kristus,
som med deg og Den heilage ande lever og råder,
eín sann Gud, frå æve til æve.

Amen

65

Domssøndag/Kristi kongedag

Allmektige Gud, vår dommar og frelsar,

du som reiser oss frå grava og kallar oss til oppgjer på den ytste dagen,
vi bed deg: tilgi oss synda vår og døm oss med rettferd og miskunn
så skaparverket ditt kan bli frigjort og alle menneske kan koma inn
til festen og gleda i riket ditt, ved vår frelsar Jesus Kristus,
som med deg og Den heilage ande lever og råder,
eín sann Gud, frå æve til æve.

Amen

66

Lysmesse

Evige Gud,

du som sende Sonen din som lys til verda, vi bed deg:
lat oss ikkje gå åleine i mørkret, men leva i lyset frå Jesus Kristus,
som med deg og Den heilage ande lever og råder,
eín sann Gud, frå æve til æve. **Amen**

67

Kyndelsmesse

Gud over himmel og jord,
du som sende Sonen din som eit lys til openberring for alle folkeslag, vi bed deg:
gjer oss audmjuke for det livet som du har gitt oss å forvalta,
så vi som Hanna og Maria gir alt levande over til deg
og lever livet vårt i lyset frå Jesus Kristus,
som med deg og Den heilage ande lever og råder,
eín sann Gud, frå æve til æve.

Amen

68

Samefolkets dag

Rettferds Gud,
du som har valt ut alle folk på jorda til dine folk, vi bed deg:
lat oss gleda oss over arven vår og landet til forfedrane våre.
Vern og leid samefolket, og gi alle små og store folk på jorda
eit verdig liv i rettferd og fred.
Treeinige Gud, deg vere æra i all æve.

Amen

69

1. mai

Rettferdige Gud,
du som bad oss å forvalta jorda og å elska kvarandre, vi bed deg:
gje oss vilje til å dela gåvene dine mellom oss og vern oss mot vår grådighet
så vi ikkje øydelegg skaparverket.
Lat vårt arbeid bli til velsigning for oss sjølve og andre,
så vi saman kan byggja eit samfunn i rettferd og fred, ved Jesus Kristus,
som med deg og Den heilage ande lever og råder,
eín sann Gud, frå æve til æve.

Amen

70

17. mai

Nådens Gud,
du som gav oss landet vi bur i, og let evangeliet nå vårt folk, vi bed deg:
lat namnet ditt vera heilagt blant oss.
Vak over landet og vern oss mot hovmot og forfall.
Signa vår konge og hans hus og alle våre leiarar.
Gje alle folk på jorda eit verdig liv i fridom og fred
og lær oss å vera gjestfrie mot framande, ved Jesus Kristus,
som med deg og Den heilage ande lever og råder,
eín sann Gud, frå æve til æve.

Amen

71

Jonsok

Gud, vår skapar,
du som sende døyparen Johannes for å rydda veg for Sonen din,
vi bed deg: gi oss ærefrykt for venleiken i naturen
og lat oss ta imot evangeliet om nåde og sanning
så vi forkynner det til jordas ende, ved Jesus Kristus,
som med deg og Den heilage ande lever og råder,
eín sann Gud, frå æve til æve.

Amen

72

Olsok

Nådige Gud,
du som sende bodberarane dine for å byggja kyrkja i Noreg,
vi takkar deg for at du kan bruka ufullkomne menneske til å forkynna ordet ditt.
Vi bed deg: lær oss å forvalta evangeliet så vi i kjærleik kan møte
menneske som har ei anna tru.
Skap tillit der det er frykt, og fred der det er strid, ved Jesus Kristus,
som med deg og Den heilage ande lever og råder,
eín sann Gud, frå æve til æve.

Amen

73

Mikkelsmesse

Hærskarars Gud,
du som sende englane dine som bodberarar for å forkynna din vilje, vi bed deg:
opna våre øyre og gi oss visdom til å lytta
så vi blir verna mot det vonde og tek imot budskapen om frelse og fred, ved Jesus
Kristus, som med deg og Den heilage ande lever og råder,
eín sann Gud, frå æve til æve.

Amen

74

Hausttakkefest

Gud vår skapar,
du som let jorda bera fram grøde, og gir oss alt vi treng for å leva, vi bed deg:
minn oss dagleg om at livet og alt levande høyrer deg til,
så vi kan ta imot gåvene dine med takksemnd og dela rettferdig med
dei som lir naud, ved Jesus Kristus,
som med deg og Den heilage ande lever og råder,
eín sann Gud, frå æve til æve.

Amen

75

Bots- og bøneda

Tolmodige Gud,

du som har skapt oss i ditt bilde, du formar oss på nytt med di skaparhand

når vi har brote dine bodord, vi bed deg:

form oss stadig i ditt bilde og tilgi oss vår synd,

så vi kan leva etter din gode vilje, ved Jesus Kristus,

som med deg og Den heilage ande lever og råder,

eín sann Gud, frå æve til æve.

Amen

76

Reformasjonsdagen

Trufaste Gud,

du som sende evangeliet til frelse for oss, vi bed deg:

skap ei levande tru i oss og gjer kyrkja di ny

så vi kan forkynna nåde og sanning for alle menneske,

til alle tider og på alle stader, til den dagen då riket ditt blir fullbyrda, ved

Jesus Kristus, vår frelsar, som med deg og Den heilage ande lever og råder,

eín sann Gud, frå æve til æve.

Amen

77

Allehelgensdag

Allmektige evige Gud,

vi takkar deg for alle dei som har kjempa den gode striden og

halde på trua. Vi bed deg:

gi oss din Ande og kraft så vi kan leva og døy i deg

og følgja etter dei som har gått føre oss, ved Jesus Kristus,

som med deg og Den heilage ande lever og råder,

eín sann Gud, frå æve til æve.

Amen

78

Minnedag

Evige Gud, vår tryggleik og livd i sakn og sorg,

du som ikkje gløymer ein einaste av oss,

vi minnest dei døde og gir dei over til deg. Vi bed deg:

trøyst oss i vår naud og gi oss håp og tru når vi mister våre kjære,

så vi kan gå framtida i møte med vissa om at vi ikkje går åleine, men saman med

Jesus Kristus, som med deg og Den heilage ande lever og råder,

eín sann Gud, frå æve til æve.

Amen

79

For skaparverket

Evige Gud,
du som skapte himmel og jord og alt som lever, vi bed deg:
lat oss gledast over skaparverket og opna auga våre for livets under
så vi ikkje armar ut naturen, men tek vare på dine gåver med
takksemd og delar dei rettferdig, ved Jesus Kristus,
som med deg og Den heilage ande lever og råder,
eín sann Gud, frå æve til æve.

Amen

80

For kristen einskap

Gud vår skapar,
du som har grunnlagt kyrkja di på jorda, vi bed deg:
lat oss bli eitt i di sanning og før oss saman i kjærleik til deg og
til kvarandre ved ditt bord og vedkjenna oss eín dåp, eí tru og eín Herre,
ved Jesus Kristus, som med deg og Den heilage ande lever og råder,
eín sann Gud, frå æve til æve.

Amen

81

For rettferd og fred

Gud vår trøyst og tryggleik,
du som har skapt alle menneske i ditt bilde og gitt oss jorda i gåve, vi bed deg:
tilgi oss at vi skader kvarandre i konfliktar og krig
og ikkje deler dine gåver rettferdig.
Lat oss sjå deg i andletet til nesten vår,
så vi kan leva fredeleg saman, ved Jesus Kristus,
som med deg og Den heilage ande lever og råder,
eín sann Gud, frå æve til æve.

Amen

82

Dei forfølgde

Gud, vårt vern i trengselstider,
du som trøystar alle som er forfølgde, vi bed deg:
sjå til kyrkja di som lid og opna våre auge og øyre
så ikkje vi sjølv er med på å forfølgja nokon for deira tru og samvits skuld,
men møter alle som er tvinga på flukt, med omsorg og gjestfridom, ved Jesus
Kristus,
som med deg og Den heilage ande lever og råder,
eín sann Gud, frå æve til æve.

Amen
